

XIX. stoletja in iz začetka XX. stoletja. V svojih spisih je znal Modestov z živim lepim zlogom, z globoko in zanimivo vsebino svoje bravce zabavati in poučevati. K najbolj znanim njegovim spisom spadajo: „O Francii — Sovre — Menaja Italia — Učenaja žizn v Rimu — Statji dlja publikli po voprosam istoričeskim občestvennim i filofsokim.“ Zgodovini ruske prosvete je posvetil dele „Russkaja nauka v poslednie 25 lét — Školnyj vopros — N. M. Blagověščenskij — N. A. Dobroljubov“ i. dr. Strokovni spisi Modestova so: „Lekcii po istorii rimskoj literatury — Istorija rimskoj literatury — Zamětki po Tacitu — Izbranije satiry Horacija“ i. dr. *Fr. Št.*

Nikolaj Petrovič Vagner. V Peterburgu je umrl znan ruski zoolog, vseučiliški profesor, N. P. Vagner, ki je bil popularen po svojih znanstvenih delih in po leposlovnih spisih; zlasti je bil znan pod imenom „Kot (maček) Murlik“ celemu otroškemu svetu ruskemu po svojih mičnih pripovedih iz življenja živali. Mislimo, da ni Ruskem otroka, ki bi ne bil čital kakšno povestico Kota Murlika. — Vagner se je porodil l. 1829. in je študije dovršil na kazanski univerzi. Še ni bil 25 let star in je bil že lektor pri prirodoslovnem oddelku kazanske univerze. L. 1862. je pa postal redni profesor zoologije na isti univerzi. Leto pozneje mu je ruska znanstvena akademija prisodila demidovsko nagrado za njegovo senzačno delo pod naslovom „Samoproizvoljnoje razmnoženje u gusenec nasěkomyh“, ki v njem dokazuje pedogenezo žuželke „Miastor metraloas“. Le-to odkritje je bilo za zoologe tako senzačno, da tega niso hoteli dolgo verjeti, dokler se niso po dolgem opazovanju sami o tem prepričali. Leta 1871. je bil Vagner imenovan za profesorja na peterburškem vseučilišču, kjer je tudi predaval primerjalno anatomijo. Umrl je deloval na literarnem polju 58 let in v ti dobi je spisal jako veliko znanstvenih spisov, izmed katerih je najbolj znano delo „Istorija razvitja carstva životnyh“ (izšlo je v nekoliko izdajah) in „Etika v zoologii“. A bolj popularen je Vagner postal po leposlovnih spisih, ki jih je izdajal pod psevdonimom „Kot Murlik“. Največji uspeh je imel njegov spis „Skazki“, ki je izšel v deseti izdaji. Vagner je dobro znal v fantastično obliko pravljic obleči vero v ideal in svoje globoko krščansko prepričanje. V svojem stremljenju je stal visoko nad pozemeljsko vsakdanjost. Skrivnostna nebesa so ga zmirom k sebi vabila in zvezo nebes z zemljo je Vagner čutil v vseh življenjskih pojavih. *Fr. Št.*

Nadežda Aleksandrovna Luhmanova. V Jalti je umrla ruska pisateljica N. A. Luhmanova. Dovršivši pavlovski učni zavod se je omožila s polkovnikom Luhmanom, s katerim je živela nekoliko let v tujini. Dasi je Luhmanova že v mladosti kazala pisateljsko nadarjenost, je vstopila na literarno polje šele v devetdesetih letih preteklega stoletja. L. 1894. je objavila v mesečniku „Russkoje Bogatstvo“ svoj večji spis „Vospominanija institutki“, za katerim je sledilo več drugih in kmalu je Luhmanova postala popularna. Napisala je blizu dvajset knjig in tudi toliko dramatičnih iger, ki so se igrale v celi Rusiji. V zadnjih letih je postala še bolj popularna po svojih predavanjih v raznih sodobnih ruskih vprašanjih, ki jih je imela v Peterburgu in v raznih drugih mestih. Kot sestra usmiljenka se je udeležila rusko-japonske vojske, kjer je nabrala veliko književnega gradiva. V zadnjem času je spisala knjigo o vsem tem, kar je v ti vojski videla in slišala, toda smrt je prekinila njeno delo.

Drobne vesti. „Lužiško-srbska Matica“ je imela pred kratkim 60. letni zbor. Pri jubilejnem 50. letnem zboru je bilo še 10 ustanoviteljev „Matice“ navzočih, pri letošnjem 60. letnem zboru ni bilo več nobenega ustanovitelja; vsi so že umrli. Premoženje v „Matici“ znaša 125.894 mark. Lani se je ustanovil nov odbor, ki bo po lužiško-srbskem kraju s predavanji budil narodno zavest in širil omiko in poučenje. Izmed

preprostega ljudstva sta se letnega zbora udeležila samo dva seljaka; ostali so bili omikanci, in sicer 32 duhovnikov, 19 učiteljev, 7 dijakov. — Bolgarsko „Slavjansko-blagotvornitelno društvo“ v Sofiji je sklenilo izdajati vsako leto „Slavjanski kalendar“. Koledar se bo dajal članom društva zastoj, sicer pa se bo prodajal po 20 vin. Namen koledarja bo širiti med bolgarskim ljudstvom znanje o književnosti, zgodovini, socialnem in kulturnem življenju vseh slovanskih narodov. Koledar za l. 1908. bo obsegal mnogo raznih podatkov o življenju slovanskih narodov in pregled bolgarske zgodovine, kolikor je v zvezi z zgodovino jugoslovanskih narodov. — V Peterburgu se tiska obsežna knjiga velike oblike pod naslovom „Populjarna istorija Ukraini-Rusi“. Delo, ki ga je spisal Mikola Arkas, bo obsegalo veliko ilustracij in podob. V kratkem izide tudi zgodovinski album ukrajinskih imenitnih mož: knezov, hetmanov, književnikov in umetnikov. *Fr. Št.*



William Howard Russell. V Londonu je umrl v 86. letu starosti W. H. Russell, časnikar iz poklica, ki je bil tako delaven na časnikarskem polju, da se „ni utegnil niti oženiti“ — kakor je sam trdil. Šele ko je bil 58 let star in si je zlomil nogo, je moral svoj poklic zapustiti.

Russell je bil rojen pod Dublinom l. 1821. Ker ni imel sredstev, da bi dovršil vseučiliške študije je postal časnikar in je začel kot mali poročevalec v listu „Times“. Poročajoč z veliko nadarjenostjo o shodih, je obrnil nase pozornost uredništvu, ki mu je dalo neomejeno pooblastilo ob času pravde O' Connelove. Russell je takrat najel posebno ladjo in poseben vlak, da bi njegov list mogel prej negde drugi časopisi objaviti poročilo o tej imenitni pravdi. Pozneje je bil Russell vojni poročevalec v vseh velikih vojskah, ki so bile od polovice preteklega stoletja. Udeležil se je vojske v Šlezviku bil je l. 1854. in 1855. na Krimu, l. 1857. v Indiji. L. 1861. je pisal preveč odkritosrčna pisma o domači vojski v Zedinjenih državah ameriških tako, da mu je vlada ukazala zapustiti Ameriko. Russell je še videl vojsko prusko-avstrijsko leta 1866., prusko-francosko l. 1870. in 1871. in na vsezadnje se je udeležil angleške ekspedicije v Afriko proti Zulom. Kmalu potem si je zlomil nogo in je našel čas za ženitev. Naselil se je v Londonu, kjer je bil zasipan z odlikovanji, ljubljen in češčen od vseh. Russell je bil časnikar v velikem stilu, katerega geslo je bila resnica.



† LJUDEVIT TOMŠIČ



Telemeter se imenuje priprava, s pomočjo katere se zamore hitro in natančno določiti daljavo predmeta, čigar višina je znana. Iznajditelj te važne priprave je Gérard, visok častnik francoske mornarice. Izumilo se je že več podobnih priprav, vendar so bile vse več ali manj komplicirane in radi tega praktično nerabne, četudi so bile zelo duhovite. Telemeter je pa zelo enostaven. Obstoji iz valjastega ogrodja, ki meri dan v premeru in ki obstoji iz dveh delov, katera se zamore vrteti druga okoli drugega. V sredi vsakega teh delov se nahaja prizmatičen obroč, katerega odbojni kot je tako velik,

imenovan za profesorja peterburške univerze. Sobolevskij je spisal mnogo iz stroke ruske in slovanske filologije. Najbolj znani njegovi spisi so: „Obsčeslavjanskija izmėnenija zvukov“, „Stati po slavjanskem jazyku“, „Zvuki cerkveno slavjanskago jazyka“, „Velikoruskija narodnyja pėśni“, „Očerk ruskoj dialektologii“, „Slėdy litovskago vlijanija na slavjanskije jazyki“.

Prof. N. A. Lavreckij. Meseca oktobra je umrl znani ruski kipar, profesor carske umetniške akademije, Nikolaj Akimovič Lavreckij. Z njegovo smrtjo je ruska umetnost izgubila odličnega predstavitelja. Pokojnik se je rodil l. 1837. v Moskvi in njegova nadarjenost se je pod vodstvom profesorja Pimenova razvijala z izredno hitrostjo. Nekaj časa je s pomočjo podpore carske akademije potoval po Nemčiji, Avstriji in Italiji. Leta 1868. je iz Italije poslal v Rusijo skupino „Malčik i dėvočka kormjaščija ptičku“. Za to delo je bil imenovan za člana akademije. Ko se je vrnil v domovino in razstavil svoja daljša kiparska dela, je bil takoj imenovan za profesorja akademije. Od tega časa ni bilo umetniške razstave, na katero ne bi bil Lavreckij poslal svoja dela. Od njegovih del omenimo: Spomenik M. I. Glinki

viveva tudi umrla za malorusko slovstvo. Začela je namreč pisati v velikoruskem jeziku razne romane in povesti („Červonnyj valet“, „Lihoj čelovek“, „Zapiski pričetnika“, „Toploje gnjezdyško“, „V gluši“). V maloruskih povestih riše Markovičeva žalostni položaj in bedo ukrajinskega seljaka z izredno resničnimi in ostrimi barvami. Oblika njenih povesti je umetniška, zlog jasen, kratek, mehak, melodičen in jezik — sami biseri. Isto se pa ne more reči o njenih ruskih povestih, za katere je črpala gradivo iz življenja ruske inteligence.

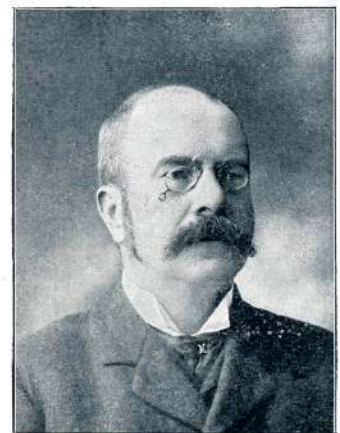
Kako pišejo ruski pisatelji. A. Pleščejev pripoveduje v „Birževih Vėdomostih“, kako so pisali in pišejo nekateri znani ruski pisatelji. A. P. Čehov, zlasti v mlajših letih, ako je bil dobre volje, je pisal mrzlično cele noči, podnevu ni imel miru pred prijatelji. Pozneje je pisal bolj mirno. Iz Jalte na Krimu, kjer je večidel bival, se je rad peljal v okolico, če je hotel pisati, da ga ne bi motili pisatelji. Za svojega bivanja v Moskvi je imel sploh malo časa za literarno delo. N. A. Nėkrasov je začel navadno pisati pozno ponoči, ko se je vrnil iz svojega kluba, ter je pisal do zjutraj. I. N. Potapenko pri delu ne pozna ne dneva ne noči, piše skoraj



ARHIEREJ EVLOGIJ,
voditelj konservativcev v ruski dumi



DR. F. N. MILJUKOV,
voditelj kadetov v ruski dumi



BARON PAVEL RAUCH
hrvaški ban

in carici Katarini II., nekoliko doprskih kipov velikega kneza Vladimira, carja Aleksandra II. i. dr.

Marija Markovičeva (Marko Vovčok). Pred nedavnim je na Kavkazu umrla ena izmed najstarejših ruskih pisateljic Marija Aleksandrovna Markovič, zelo dobro znana v ruski in maloruski književnosti pod svojim navadnim psevdonimom Marko Vovčok. Markovičeva se je porodila l. 1834. in se zgodaj omožila z imenitnim maloruskim etnografom Atanzijem Vas. Markovičem, ki je bil takrat ravnatelj pisarne orlovskega gubernatorja. Vsled vpliva svojega moža, ki je bil vnet Malorus, je začela Markovičeva pisati povesti v maloruskem jeziku iz življenja ukrajinskega ljudstva. Ko se je preselila v Peterburg, se je seznanila s T. Ševčenkom, kateremu so njene povesti tako ugajale, da jo je imenoval svojo literarno hčerko. L. 1858. so izšle povesti Markovičeve v posebni zbirki pod naslovom: „Narodnii opovėdanija Marka Vovčka“. Ko je sloveči ruski pisatelj Turgenjev prevzel njene povesti v ruski jezik, je postala Markovičeva popularna v celi Rusiji. L. 1867. je mož Markovičeva v Černigovu naglo umrl in odsihmal je Marko-

neprestano, dokler ne dovrši kakšnega spisa. Potem nekaj časa počiva, a ne dolgo. V. I. Nemirovič-Dančenko se skriva pred svojimi znanci, ako ima veliko dela. Pred nekoliko leti se je rad peljal iz mesta v Petrov dvorec, kjer si je najel v tamošnjem hotelu sobo, v kateri je mirno pisal. Enako je delal tudi I. N. Ščeglov; najel si je za literarno delo posebno stanovanje, ki ga je imenoval „konspirativna čumnata“, toda nobenemu znancu ni povedal naslova, da bi ga ne motil. Zeló redno se je trudil živeti S. N. Atava, ki je znan pod literarnim imenom Tėrpigorev, zakaj rad je pisal prav zgodaj do zajtreka in zató je hodil zgodaj k počitku. Zeló redno je živel tudi D. V. Grigorovič, ki je pisal izključno zgodaj zjutraj in samo redkokdaj podnevu. Velika večina ruskih pisateljcev piše samo ponoči, da bi imeli prost dan za počitek in za svoje znanca.

0990

Drobne vesti. V Odesi na Ruskem je začel izhajati bolgarski list pod naslovom „Bolgarska Misl“. List izhaja enkrat na teden in je ogledalo življenja Bolgarov

bivajočih na Ruskem ter njihovega duševnega stremjenja. — Veliki knez Konstantin Konstantinovič je letos obhajal petindvajsetletnico pesniškega delovanja. Leta 1882. je objavil v mesečniku „Věstnik Evropy“ svoje prve pesmi, pod katerimi so bile črke K. R. Šele pozneje se je izvedelo, da je te pesmi zložil veliki knez Konstantin Konstantinovič. Leta 1901. je veliki knez izdal svoje pesmi v zbirki. V pesmih je mnogo verskega čuvstva. Nekatere pesmi so prevedene v tuje jezike. — Poljska knjigarna „Gebethner i Wolff“ v Varšavi (podružnica se nahaja tudi v Krakovu) je obhajala te dni svojo petdesetletnico. V teh 50 letih je knjigarna založila 1595 knjig v 6.415.000 iztisih. Stroški za to izdajo so znašali 2.241.356 rubljev. Glasbenih del je knjigarna izdala 4.361. — Poljska književnost je letos obhajala posebno stoletnico. Pred 100 leti je namreč začel izhajati prvi poljski slovar, ki ga je sestavil slovanski učenjak S. B. Linde. Linde je bil od leta 1794. do leta 1803. knjižničar grofa Osołinskega in potem v vseučiliški varšavski knjižnici. Umril je leta 1847. Slovar je izhajal od leta 1807. do leta 1814. in se ozira tudi na druge slovanske jezike na podlagi primerjalnega jezikoslovja. — Dne 28. junija je minilo 380 let, kar se je v Prostejevu na Moravskem natisnila prva češka knjiga, ki je imela naslov „Listové pana Josefa Dobčanskega“. Letošnje leto bode minilo 440 let, kar je izšla prva češka knjiga sploh in sicer „Kronika Trojanská“; knjiga je bila natisnjena leta 1468. pri M. Bakaláču v Plznu, kjer je bila ustanovljena prva tiskarna na Češkem in po vrsti peta tiskarna v Evropi.

Fr. Št.

0950

Gabriela d'Annunzio slavi moderna Italija kot svojega največjega pesnika in dramatika. Priznati je treba, da je povzdignil v svojih pesnitvah italijanski jezik do skoro nedosežne višine; kar se pa tiče izbire snovi in npravne resnobe, ga lani umrli Giosuè Carducci daleč presega. V svojih romanih in dramah razpreda d'Annunzio naširoko skoro izključno erotične probleme in od teh tudi večinoma samó njihove senčne strani. (N. pr. „La città morta“ — ljubezen brata do sestre). V svojih romanih oznanja neke vrste Nietzschejanstva, umevanega seveda posvoje. Zadnji čas se je d'Annunzio nekoliko povzdignil. Dramatiziral je iz Dantejeve neminljive pesnitve (D. C.: Inf. Canto VI.) znano tragedijo Franciske iz Rimini („Francesca da Rimini“). Njegova pred-



SPLIT: MESTNA HIŠA

zadnja drama „Più che l'amore“ ni vspela, pač pa zadnja, ki se je vprizorila januarja t. l. v Rimu v gledišču „Argentina“. Drami je ime „La nave“ (Ladja). Snov je zgodovinska, obdelana simboliško. Oseb, prizorov in dejanja je v tej pestrobujni drami toliko, da jih je vse težko označiti in med njimi odkriti notranjo zvezo; markiramo zgolj vodivni tok dejanja: „La Nave“ se odigrava v zgodovinskih početkih Benetk. Na odru se vidi zidarje postavljati temelje veličastni katedrali. Na malo svobodno ozemlje lagunsko pritiskajo od severa barbari, od juga Bizantinci pod Narsom. Benečani sami se



GABRIELE D'ANNUNZIO

medseboj pripravajo, vrši se domači boj med rodbinama Faledro in Gratico. Ko se drama začne odigravati, je boj končan; zavlada je žilavi, mladi Marco Gratico, njegov brat Sergio pa je postal škof. Nato pa se iz Bizanca vrne hči premaganega Orsa Faledra, Basiliola, z namenom vjeti v svoje mreže Gratica in ga pomehkužiti. Basiliola je hetera, izurjena v vseh umetnostih umazane pohote. Preslepi Marka ter ga zastruplja s svojo morečo strastjo in krutostjo. V II. dejanju sama iz puščice postreli vjetnike, zaprte v nekem kamnolomu (fossa fuia). Obenem pa ljubimkuje s škofom Sergijem, Markovim bratom, ki njej na čast v preddvoru katedrale priredi ostudno orgijo. Marco pridrvi in videč ta prizor, ubije brata. Basiliola se vrže v grmado. Marco Gratico se za vselej odpove ljubezenski strasti in se s svojimi vojščaki poda na ogromno ladjo, ki ji je ime „Totus mundus“. Na njej hoče prejadrtati morja, osvojiti za Benetke lepo Adrijo in domovino povzdigniti v velemoč. Simbolika je jasna: Benetke se oplode z bizantinsko kulturo, izločijo iz nje, kar je v njej slabega, se emancipirajo in se polaste nato morja in njegovih bogastev. Benetke pa pomenijo tudi

sedanjo tretjo Italijo, ki ji je Apeninski polotok pretesan. Tendenca drami je domoljubna v najlepšem pomenu te besede, vrhuntega je tudi umetniško izvedena iz naravnega toka dejanja, tako da njega lepote in motivacije ne moti. Seveda so tudi hibe velike: pretirana krutost in propalost Basiliole, neverjetni prizor pred katedralo, dolge in patetične deklamacije itd. Razen značaja Sergijevega slika d'Annunzio to pot krščanstvo simpatično: položil je celó v svoje delo tendenco, da je pravo krščanstvo premagalo silo poganskih nagonov, posebljenih v navidez krščanski bizantinski Basilioli, in povzdignilo Benečijo do veličastnosti in slave. Drama ima tudi politično ozadje, tendenca je namreč iridentovska, kar literata seveda ne moti. Vrhunca d'Annunzijevega talenta pa tudi ta drama ne znači; zdi se, da njegova moč počasi pojema.

F. T.

polju skoraj pol stoletja. Dovršivši l. 1861. študije na nikolajevski akademiji generalnega štaba je postal činovnik na posebno priporočilo pri vilenskem generalnem gubernatorju Muravjevu in Kaufmanu. Navzlic tej težavni in odgovorni službi se je pečal v tem času s književnim delovanjem; sodeloval je pri „Ruskem Invalidu“ in objavljali članke v „Mosk. Vedomostih“ in v „Golosu“. L. 1871. je zapustil državno službo in s svojim tovarišem Rajkovskim je začel izdajati list „Russkij Mir“, katerega je uredoval štiri leta. Ko se je l. 1873. začela akcija v obrambo turskih Slovanov, je zapustil energični Komarov v Rusiji vse in hkrati z generalom Černjajevom odšel v Srbijo. Vstopil je v srbsko armado in bil načelnik štaba timoko-moravske armade. Ko se je vojska končala, se je vrnil Komarov v Peterburg, kjer je urejeval „S. Peterb. Vedomosti“ do l. 1883. Tega leta je ustanovil nov ruski cenil list „Svět“, ki ga je urejeval do svoje smrti. Komarov je bil voditelj takozvane starodumske stranke in je v zadnjem času jel ščititi idejo „pravoslavne zveze“, ki je imela odstraniti vse razločke zveze ruskega naroda.

Ivan Karpovič Tobilevič (Karpenko Karij). Malorusom je umrl po težki, dolgi bolezni v Berlinu, kjer se je zdravil, odlični igralec in dramaturg Ivan Karpovič Tobilevič (glediško ime Karpenko Karij), v književnosti znan tudi pod psevdonimom Gnat Karij. Pokojnik je rodni brat zelo nadarjenih maloruskih igralcev Sadovskega in Saksaganskega, ki sta obenem s Kropivnickim in Maksimovičem, Zanjko-vecko in Karpinsko bila ob svojem času najbolj spretna maloruska igralca. Smrt Karpoviča, ki je bil kot igralec manj nadarjen nego poprej omenjena njegova brata, pomeni za malorusko dramatično umetnost težko izgubo. Karpovič se je porodil 14. septembra l. 1845. v vasi Arsenivki (jelisavetgradskega okraja) iz kmečkih staršev. Izobrazil se je v štiri-razredni okrajni šoli in potem je vstopil v državno službo, v kateri je bil več nego 20 let. V ti dobi se je seznanil z gimnazijskim učiteljem v Hersonu Piljškovom, ki je Karpoviču posojeval knjige, da se je mogel višje izobraziti. L. 1883. je Karpovič pristopil h glediški družbi Starickega, toda ni mu bilo usojeno, da bi dolgo ostal. Leto pozneje je bil interniran v Novočerkasku nad Donom, kjer je bil tri leta. Ko so mu uradi dovolili vrniti se v rojstveni kraj, se je pečal z gospodarstvom in književnim delovanjem, včasih pa je nastopil na glediškem odru svojega brata Saksaganskega. Bivanje med maloruskimi seljaki je imelo velik vpliv na duševno tvorbo Karpovičevo. Karpovič se je na deželi naučil tega, česar se pisatelj ne nauči v nobeni šoli. Poznal je in razumel dušo ukrajinskega seljaka, njegovo duševno obzorje, navade, žalost in radost. Zato nastopajo v njegovih dramah takšni junaki, kakršen je n. pr. Kalitka (v drami „Sto tisjač“ in „Hazjain“), Serpokril („Ponad Dniprom“) in drugi kmečki tipi, ki so polni življenja in resničnosti. Svoje književno delovanje je Karpovič začel l. 1881., ko je pod psevdonimom Gnat Karij izdal povest „Novobranec.“ L. 1883. pa je začel pisati dramo pod psevdonimom Karpenko Karij. Prve njegove drame „Čaban“ cenzura ni pustila predstavljati niti

tiskati. Leto pozneje sta bili objavljeni njegovi dve drami „Bondarivna“ in „Hto vinen?“ in potem je sledilo hitro za seboj več dram. Karpovič je napisal več nego 20 dram, ki so vse zelo popularne; o tem priča jasno okolnost, da se je na primer igra „Sueta“ v dveh letih predstavljala 140krat in vsakokrat je imela velik uspeh. V začetku svoje dramske tvorbe se je Karpovič držal romantično-sentimentalne smeri, a kmalu se je oprijel realizma. V svojih dramah je imeniten fotograf živih oseb, tipov sodobnega ukrajinskega življenja. Njegovi dramski proizvodi so kras maloruske književnosti in še dolga leta se bodo predstavljali ne le na ukrajinskih odrih na Ruskem ampak tudi v Galiciji. Fr. Št.

18960

Drobne vesti. Francoski listi so prinesli vest, da se bode v Florenciji ustanovil višji učni zavod, kjer se bode predavala zgodovina francoske in italijanske književnosti in zgodovina umetnosti. Namen zavoda bode oživiti stike med Francijo in Italijo na podlagi znanstva in umetnosti. Za gojenje zavoda bode pripravljena velika knjižnica in vsi drugi potrebni pripomočki za študije. — „Harbinskij Věstnik“ poroča, da se bode v Jokohami na Japonskem izdajal ruski ilustrovan tednik pod uredništvom g. Podpaka, spretnega ruskega časnikarja. Namen listu bode seznaniti rusko občinstvo na Japonskem, v Sibiriji in evropski Rusiji s političnim in socialnim življenjem Daljnega Vzhoda, v prvi vrsti pa z Japonsko. List bode prinašal romane in povesti najboljših japonskih pisateljev; največ prostora v listu bode posvečeno gospodarskim in socialnim člankom. Sotrudniki lista bodo najboljši ruski in japonski pisatelji. — Po nagibu in na stroške velikega kneza Nikolaja Mihajloviča je v Moskvi izšel prvi obširni zvezek (XIII. in 517 str.) publikacije pod naslovom „Moskovskij nekropol“. V tej knjigi se nahaja abecedni imenik (od A do K) vseh oseb, ki so pokopane v moskovskih cerkvah, samostanih in pokopališčih. To delo je zelo važno za zgodovinarja, genealoga in književnika, ker se pri vsakem umrlem nahaja kratka biografija, nagrobni napis in sploh vse, kar se je dalo izvedeti. — Od 1. januarja izhaja v Lvovu nov maloruski list, mesečnik „Bžola“. List prinaša znanstvene članke iz raznih strok ocene, vesti iz Ukrajine, poročila iz srednjih šol, biografije in nekaj pesmi. Povesti in dramskih spisov „Bžola“ ne bode prinašala. Mesečnik se izdaja za mladino. — V Sofiji bode nekoliko mladih bolgarskih umetnikov ustanovilo „Ludožestvenno bjuro“, s pomočjo katerega nameravajo povzdigniti narodno umetnost. Umetniški urad bode sprejemal naročila na umetniške proizvode iz cele Bolgarije ter jih bode vestno izvrševal po najboljših umetniških pravilih. S tem se bode povzdignil umetniški okus bolgarskega občinstva. — Lužiško-srbski mesečnik „Lužica“ je letos vstopil v 27. leto. V prvi številki nahaja se začetek daljše izvirne povesti izpod peresa g. I. Dobruškega pod naslovom: „Handrij, serbski khëbjetar“. Najboljši lužiško-srbski pesnik, I. Čišinski objavlja tu ciklus pesmi „W kuzlu Njewidžomneho“. (V času Nevidnega.) Fr. Št.





VINIČAN



PREDICA IZ ADLEŠIČ

Drobne vesti. V Berolinu so nedavno postavili spomenik na grobu češkega glasbenika Jožefa Řebíčka, katerega je poklic prisilil, dolga leta živeti v tujini. Umrli je bil eden izmed tistih nadarjenih čeških glasbenikov, ki jih boj za obstanek žene v tujino, kjer potem s svojim umom pomagajo k razvoju tuje umetnosti. Řebíček se je porodil l. 1844. v Pragi, kjer je dovršil študije na konservatoriju. L. 1861. je bil kot izvrsten goslar angažiran od Liszta k dvorni kapeli vimbarski; pozneje je služboval v Pragi, Wiesbadenu in v Berolinu, kjer je l. 1904. umrl. Řebíček je zložil nekoliko zelo dobrih glasbenih del. — V Galiciji je sedaj 112 gledaliških kmečkih društev. Ta vest je skoraj neverjetna, toda je resnična. Namen teh društev je kmečko ljudstvo odvaditi krčme in navdušiti za pošteno zabavo. Ta društva je ustanovil „Związek teatrów i chorów włościan-skich“, katerega predsednik je dr. Z. Gargas, avtor izredno zanimive knjizice pod naslovom „Teatry chłopskie w Galicji“ (1903). — Pod naslovom „Przedświt“ je bilo v Varšavi ustanovljeno društvo, ki bode gmotno podpiralo poljske mlade umetnike, ki študirajo v tujini, po dovršenih študijah jim bo pa moralno in gmotno pripravljalo pot k umetniški karijeri ne le doma, temveč tudi v tujini. — Angleško-ameriški pisatelj E. Van Norman je izdal knjigo „Poland, the knight among Nations“ (Poljsko, vitez med narodi). Uvod h knjigi je napisala genijalna poljska umetnica Helena Modrzejewska. Spis ima 360 strani in je bogato okrašen s podobami. Pisatelj opisuje v 20 poglavjih sedanje poljske razmere z umetniškega, narodopisnega in zgodovinskega stališča. E. Van Norman je urednik enega izmed najuglednejših ameriških listov „American Review of Reviews“. — Glasilo ženskega gibanja na Poljskem, „Bluszcz“, je objavilo vrsto zanimivih člankov o ženstvu v poljskem

časnikarstvu izpod peresa E. Żmijewskiej. Iz člankov se razvidi, da veliko število poljskih žen že nekoliko desetletij deluje zelo dobro na časnikarskem polju, zlasti v uredništvih varšavskih listov. — Ruski pisatelj A. I. Jacimirski je izdal v ruskem jeziku dva obsežna zvezka (913 str.) o najnovejši poljski književnosti. Knjiga ima naslov „Novějšaja poljskaja literatura“. Delo priča o nadarjenosti in vestnosti g. Jacimirskega, ima 32 krasnih podob in stane 4 rublje. Knjigo je izdala tvrdka O. N. Popov v Peterburgu. Podobno knjigo je izdal tudi poljski pisatelj W. Feldman pod naslovom „Współczesna Literatura Polska (1864–1907)“. Spis ima 704 str. in stane K 9— pri H. Altenbergu v Lvovu. — Kakor „Błgarska Sbirka“ poroča, piše g. Jacimirski sedaj delo o novi bolgarski književnosti (od prerojenja do sedaj). — V Moskvi sta izdala Čeh Iv. Koniček in Rusin B. Aristov publikacijo pod naslovom „Russko-Slavjanskij Ežegodnik za 1908.“ (Str. 330.) Cena 1 rub. 50 kop. Spis podaja čitateljem poročilo o ruski trgovini, obrtu in statistiki. V zadnjem oddelku so enake vesti tudi o drugih Slovanih. Knjiga dalje obsega opis narodne organizacije na Češkem, opis potovanja po slovanskih zahodnih mestih, kronološki pregled zgodovine raznih slovanskih narodov. — Rusko zgodovinsko društvo je izdalo spis izpod peresa gospě E. I. de Witte pod naslovom „Sv. pervoučitelji slavjanske Kirill i Metodij i kuljturnaja rol ih v Slavjanstvě i Rossii.“ Gospá de Witte, ki je navdušena Slovanka in je že napisala mnogo spisov, zlasti potopisov, je zbrala v tej knjigi glavne znane podatke o svetih solunskih bratih. Pisateljica, ki dobro pozna celo cirilo-metodijsko književnost, podaja v kratkih črticah natančno sliko one dobe, ko se je začela omika celega slovanskega sveta. Kritik „Mosk. Vědomosti“, eden izmed prvih poznavalcev Slovanstva na Ruskem, prof. A. S. Budilovič, se izraža o tej knjigi z velikim priznanjem. — Slovaški delniški društvi tiskovno in zalagateljsko v Turč. Sv. Martinu sta se združili, kar bode gotovo zelo koristilo razvoju slovaške književnosti. Lani se je natisnilo knjig za 46.634 kron, leta 1906. samo za 33.425 kron. Lani se je prodalo knjig za 21.915 kron l. 1906. samo za 13.398 kron. To je za slovaške revne književne razmere res velikanski napredek. Ko sta se sedaj društvi združili, bode napredek še večji. Fr. Št.

0860

Naše slike. Dr. Ivan Šarić je prvi Bošnjak, ki je dosegel škofovsko čast. Kot pesnik in pisatelj vživa velik ugled v hrvaškem slovstvu; njegovo glasilo je „Vrhbosna“. Iskrenemu prijatelju Slovencev srčno čestitamo in mu želimo, da ga Bog ohrani mnogo let hrvaškemu narodu v Bosni!

„Marijino vnebovzetje“ (str. 339.) je ol-



TETA V BELOKRANJSKI SVATBI